

HARVARD, AYVALIK

Dr. Şahin ALPAY*

Cumhuriyet Meydanı'ndan saat başı hareket eden "motor," bazı eşsiz manzaralar arasından geçerek, 20 - 25 dakikada sizi Cunda'ya götürür. Eğer hava imbat, zaman öğleden sonra işe, dalgaların altın rengi de olabileceğini gözlerinizle görürsünüz. İskeleden sağa döner ve sahil-deki (Ege'nin en lezzetli balıklarını ve mezelerini yiyebileceğiniz) lokantaların önünden biraz yürür; sonra sola dönüp yokuş yukarı çıkarsanız, meydanı geçince sağ kolda, yeni onarılmış, büyükçe bir Osmanlı - Rum evine ulaşırsınız. Evin kapısının iki yanında İngilizce ve Türkçe olarak, Harvard ve Uludağ Üniversiteleri Osmanlıca ve Türkçe Yaz Okulu yazar. Ben de geçen gün öyle yaptım ve kapıyı çaldım. Tesadüf bu ya, karşıma ilk çıkan kişi, okulun kurucusu ve müdürü Prof. Dr. Şinasi Tekin oldu. Kendimi tanıttım. Oturup konuştuk. Sonra okulu gezdim; öteki hocalar ve öğrencilerin bir kısmıyla tanıştım. Böylelikle "Ayvalık'taki Harvard"ın öyküsü, yeri ve yurduyla tanımak fırsatını buldum. Prof. Tekin, Balıkesir'in, Dursunbey kazasının Karagöz köyü öğretmeninin oğlu olarak dünyaya gelmiş. İlkokulu Bursa'da; ortayı "yatılı - parasız" olarak Bilecik'te okumuş. Haydarpaşa Lisesi'ni bitirdikten sonra Türkoloji dalında yüksek öğrenimini İstanbul ve Hamburg Üniversitelerinde yapmış. 1959 - 65 arasında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde çalışmış. 1965'ten bu yana, tam 32 yıldır, ABD'nin ve her-halde dünyanın bir numaralı bilim ocağı Harvard Üniversitesi'nde Osmanlıca dersleri veriyor. Bundan birkaç yıl önce Tekin'in zihninde, Türkiye'de, dünyanın çeşitli ülkelerinden gelecek öğrencilere yoğun kurslar verecek bir Osmanlıca Yaz Okulu açma fikri doğmuş. 1986 yılında Cunda'da satın aldığı evi bu işe tahsis edebileceğini düşünmüş. Hem ABD'de, hem Türkiye'de işi yokuşa sürmek isteyen çok kimse çıktıysa da, Tekin sonunda, (Osmanlı tarihi üzerine çok değerli eserleri içeren özel kitaplığını armağan ettiği) Uludağ Üniversitesi ile Harvard Üniversitesi Yaz Okulları yönetimlerini bu ortak projede buluşturmaya başarmış. YÖK'ten onay alınmış. Evin onarımı için Demirbank 20 bin dolar vermiş. Dersliklerin donanımını (ve hayat kurtaran klima cihazlarını) Uludağ rektörü Prof. Dr. Ayhan Kızıl sağlamış. Harvard'ın Cunda'ya gelmesinden büyük onur duyan Cundalı balıkçılar da, Balıkçılar Derneği başkanı İbrahim Öztürk'ün önderliğinde, aralarında para toplamışlar ve güçleri yettiğinde bu projeye katkıda bulunmuşlar (Prof. Tekin, "Cundalı balıkçıların

* Zaman Gazetesi yazarı.

kadirşinashlığını asla unutmayacağım!" diyor). Harvard'a gelince, o sadece adını vermekle yetinmiş. Okul fiilen 1, resmen 4 Temmuz'da açılmış. Burada halen 4'ü Harvard, 1'i Londra, gerisi öteki Amerikan üniversitelerinden, 2'si Türk toplam 15 doktora öğrencisi yoğun Osmanlıca kürsü görmekte. Şinasi ve Gönül Tekin yanında Harvard'dan Wheeler Thackston ve Selim Kuru ile Uludağ'dan Nurcan Abacı, okulun bu yazki hocaları. En büyük sorun önümüzdeki yıllarda sayılarının artması beklenen öğrenciler için elverişli bir yurt temin edilememiş olması. Kim bilir, belki bir bilim sever çıkar, bu soruna da köklü çözüm sağlar... Kültürümüzün ana kaynağı olan Osmanlı üzerine derinleşmek için, tipik bir Osmanlı - Rum kenti olan Cunda'dan daha iyi bir mekan düşünmüyorum. 16. yüzyılın ikinci yarısında Mısır'da yaşayan Osmanlı entelektüeli Mustafa Ali Efendi'nin üzerine bir doktora tezi yazmakta olan Douglas Brooks benimle tamamen hemfikir.

Yazara Email sahin.alpay@milliyet.com.tr

=====

* CONDOLENCES:

Toplumumuzun değerli üyelerinden Sayın Prof. Şinasi Tekin'in İstanbul'da vefat etmiş olduğunu üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. 1933 yılında Balıkesir'de dünyaya gelen Prof. Dr. Şinasi Tekin, İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi ve Hamburg Üniversitesi'nde doktorasını tamamladıktan sonra Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde görev aldı. Burada profesör olduktan sonra 1965 yılında Harvard Üniversitesi'nden aldığı davetle ABD'ye yerleşen Prof. Tekin, o tarihten bu yana Harvard'ın Yakın Doğu Dilleri Bölümü'nde profesörlük yapmaktaydı. Türk dili üzerine birçok değerli eseri yayınlanan Prof. Tekin, 1996 yılında Ayvalık'ta öğretime başlayan "Harvard-Koç Üniversiteleri Osmanlıca Yaz Okulu"nun açılışını da sağlamış ve yöneticiliğini üstlenmişti. Prof. Şinasi Tekin'in ailesine ve tüm yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

=====

We are saddened by the news that a distinguished member of our community, Prof. Sinasi Tekin has passed away in Istanbul.

Prof. Sinasi Tekin was born in Balıkesir, Turkey in 1933. He received his bachelor's degree from Istanbul University, Department of Turkish Language and Literature, and his Ph.D. from University of Hamburg, Germany. In 1965, while he was working in Ataturk University in Erzurum, Turkey, he came to the U.S. by the invitation of Harvard University. Since then, he was a prominent faculty in the Department of Near Eastern Languages and Civilizations at Harvard University. In addition to his numerous important publications, in 1996 he initiated and directed the "Harvard-Koc University Ottoman and Turkish Summer School" in Ayvalik, Turkey.

We extend our condolences and deepest sympathy to Prof. Sinasi Tekin's family and friends. *****

Rahmetli Şinasi Tekin Bey Hocamı ilk defa bu yaz Ayvalık / Alibey adasındaki Osmanlıca kursunda ziyaret etmiştim. Bu ziyaret esnasında kendilerinden birçok konuda istifade ettim. Ayvalık'ta Alibey adasına adım atar atmaz Osmanlıca kursunun yerini bulmam zor olmamıştı. Bir saatten fazla süren Türkoloji sohbetini büyük bir heyecan ile dinledim. En sonda Ankara'da bazı hocalarımın ulaştırılmak üzere selamlarını gönderdi. Hocalarım Ankara'da bulunduğu için Afyon'dan Ankara'ya 15 Eylül günü gidebilmiştim. O gün emanet olan selamları sahiplerine teslim ettim. 16 Eylül günü ise kendileri ebedi hayata intikal etmişlerdi. Bana aynı gün yazmış oldukları mesajlarındaki 20 Eylül tarihi ise vefalarını öğreneceğim gün olmuştu. Kendilerine Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı ve derin sabırlar dilerim. Hüseyin K. Mutlu.

Aşağıdaki mesajı 3 Ağustos tarihinde kendileri yazmıştı.

Azizim Hüseyin Bey, Bugünkü ziyaretinize çok sevindim, zahmet edip getirdikleriniz için de teşekkürler. Haberleşelim özellikle Amerika'ya döndükten sonra (20 Eylül) sevgiler başarılar Şinasi
Date: Tue, 3 Aug 2004 16

=====
Subject: Date: Mon, 04 Oct 2004 06:20:13 +0000

From: "erdal altun" <erdalaltun25@hotmail.com>

To: efras@ttnet.net.tr

Sayın Hocam! Sizin sohbetiniz, ilginiz hatıralarımızda her daim yaşıyor. Geçenlerde Zaman gazetesinde Şinasi Tekin'in vefat ettiğini okudum. Ardından Şinasi Tekin hakkında Orhan Okay Hocanın yazısını okudum. Bir anda sizlerin Şinasi Tekin hakkında söyledikleri aklıma geldi. Şinasi Tekin Hocanın çok yakınında bulunduğunuz için sizlerin ne kadar elem içerisinde bulunduğunu tahmin edebiliyorum. Başınız sağ olsun Hocam! Her ne kadar da elinizi öptürmeseniz de ben bizi yetiştiren emektar ellerinizden öpüyorum.

=====
Subject: [Türkoloji - Turkology] Tebrik

Date: Thu, 07 Oct 2004 20:07:55 -0000

From: "ismailhyilmaz" <ismailhyilmaz@yahoo.com>

Reply-To: turkoloji@yahoogroups.com

To: turkoloji@yahoogroups.com

Merhaba, halen devam etmekte olan vatani görevim nedeniyle sizlerden uzun bir zaman ayrı kaldım. İstanbul'dan saygı ve selamlarımı sunarım. Prof.Dr. Şinasi Tekin'in vefatı dolayısıyla bilim camiasına başsağlığı diler, saygıdeğer Metin Ekici Hocamı ve Gürer Gülsevin Hocalarımızı yeni görevleri dolayısıyla tebrik ederim. İsmail Hamdi Yılmaz O şimdi Asker.

=====
Subject: Re: [Turkoloji - Turkology] Hindi Kelimesi Üzerine (Şinasi Tekin'in anısına)
Date: Fri, 8 Oct 2004 03:21:21 EDT
From: tisinli@aol.com
Reply-To: turkoloji@yahoogroups.com
To: turkoloji@yahoogroups.com
In a message dated 9/30/2004 2:43:31 PM Eastern Daylight Time, eberber@hotmail.com writes:

"Hindi" kelimesinin izini süren bir yazı...

Farklı diller bu kuşun kökenini "Hindiler Ülkesi = Hindistan; Türkçe", "Hindiler Ülkesi = Peru; Portekizce", "Hindiler Ülkesi = Türkiye; İngilizce", "Etopya kuşu; Arapça", "Fransız kızı; Yunanca" gibi birbirleriyle alakasız ülkeler olarak göstererek birbirini tutmayan yönleri işaret ediyorlar... İz sürmekten yorulmayan "dedektif" yazarımız ise sonunda muradına eriyor, hakikati öğreniyor ve feraha çıkıyor... Kendisine konuyla ilgili yardımcı veren ise aşağı-yukarı iki hafta önce kaybettiğimiz, Harvard Üniversitesi Türkoloji ABD öğretim üyelerinden Prof. Dr. Şinasi Tekin. Kendisini bu vesileyle anarken aşağıdaki yazıyı okuyanlara -henüz okumaya başlamadan, ya da sonucunu okumadan önce- bu kelimenin kökeni ile ilgili tahminde bulunmalarını öneriyorum. Sevgiyle, Erhan Ölçün

Arapçada (yazı dilinde) bu kuşa "di:k ru:mi:" (rum horozu) denir. Akdenizin doğusundaki ülkelerde "di:k Habaşi:" (Habeşistan horozu), Irak'ın güneyinde "fisé: fis", Türkmence'de ise bu kuşa "alaşi:ş" denir. Bu konu üzerine ama değişik bir görüş açısından bakarak, sayın Dr. H. B. Paksoy da oldukça kapsamlı bir yazı yazmış....

=====
Subject: Taziye Date: Sat, 09 Oct 2004 12:01:33 +0000
From: "erdal altun" <erdalaltun25@hotmail.com>
To: efras@ttnet.net.tr

Sayın Hocam! Duydum ki yakın dostunuz ve hocanız Şinasi Tekin ebedi istirahatgahına göç etmiş. Eleminizi kalbimde hissediyorum. Merhuma rahmet, sizlere de başsağlığı diliyorum.